

 SAGA
EGMONT

TARU & TARMO
VÄYRYNEN

TILINTEON AIKA

VUORILEIJONAN VARJO 10

Taru Väyrynen

Tarmo Väyrynen

Tilinteon aika

SAGA Egmont

Tilinteon aika

Cover image: Shutterstock

Copyright © 2018, 2021 Taru Väyrynen, Tarmo Väyrynen and SAGA
Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788726950717

1st ebook edition

Format: EPUB 2.0

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga Egmont - a part of Egmont, www.egmont.com

1. luku

Helteen kuivattamassa maassa jaksoivat enää sinnitellä vain sitkeimmät kasvit. Punertava multa oli monin paikoin paljaana, ja tuuli nosti pölyä ilmaan. Syksyn kuukausina sirpiläiset tapasivat jo kaivata ensimmäisiä sateita, mutta tänä vuonna niiden viivästyisestä iloitsivat muutkin kuin oliivinviljelijät, jotka vielä keräsivät jälkisatoa. Maanjäristyksen aiheuttamien tuhojen korjaaminen oli kesken, ja myös Matalan kylässä osa ihmisistä asui edelleen tilapäissuojissa.

Sirpin armeijan sotilaat oli komennettu auttamaan korjaustöissä. Yksi ryhmä rakensi uutta kattoa syrjäiseen taloon. Katon kannatinpuut olivat jo paikoillaan, ja niiden päälle oli ladottu riittävästi ruokonippuja. Nyt kannettiin savea katolle, jossa sitä levitettiin paksuksi kerrokseksi.

Työväen ja rakennustarvikkeiden seassa pihamaalla oli kolme pientä lasta ja muutamia vuohia. Lapset olivat kaivaneet pihalle kuopan ja kantaneet siihen savea, jota he innokkaasti sekoittivat. Heillä kaikilla oli yllään vain lyhyet paidat, ja heidän jalkansa ja kätensä olivat saven peitossa.

Dotar lähestyi pihaa, ja lapset kipaisivat uteliaina katsomaan tulijaa. Huomattuaan Dotarin arpiset kasvot pienin lapsista kirkaisi kauhistuneena, ja muutkin pysähtyivät.

- Ei minua tarvitse pelätä, Dotar sanoi tynnyttävästi. -
Etsin Karetaa, minulle kerrottiin, että hän on täällä.

- Kuka on Kareta? kysyi se lapsista, joka oli heistä kooltaan keskimäinen.

- Kareta on ylipäällikkö, kookkain lapsista sanoi opettavaisesti. - Kaikkien pitäisi tietää se. Tena on Sirpin hallitsija, ja Kareta on Sirpin armeijan ylipäällikkö, ja tuo ruma musta mies on Dotar, eikä hän ole vaarallinen.

- Olet oikeassa, Dotar sanoi. - Mutta onko Kareta täällä? Minulla on asiaa hänelle.

Lapsi osoitti penkkiä, jonka päällä oli sekalaisia vaatemyttyjä, ja sanoi: - Ylipäällikkö riisui melkein kaikki vaatteensa tuohon, nehän olisivat muuten sotkeutuneet. Mutta nyt on aika vaikea enää erottaa, kuka on ylipäällikkö.

Dotar katsoi puolialastomia, saveen tahriutuneita miehiä. Hän yritti löytää joukosta kookkaan, lihaksikkaan ja vaaleahiuksisen. Sellaisia olikin, mutta kukaan heistä ei tarkemmin katsottuna ollut Kareta.

Dotar meni lähimmän miehen luo ja kysyi: - Tiedätkö sinä, missä Kareta on?

Mies oli kaatamassa sammiossa olevien kuivien savipaakkujen päälle vettä ja sanoi työtään keskeyttämättä: - Ylipäällikkö on katolla levittämässä savikerrosta.

Kiinnittämättä sen enempää huomiota Dotariin mies laski vesiastian syrjään ja otti käteensä kepin, jolla hän alkoi sekoittaa sammiossa vellovaa massaa.

- Käy pyytämässä Kareta tänne, minulla on hänelle asiaa, Dotar sanoi.

- Ei se nyt onnistu, mies totesi. - Katon teko on sellaisessa vaiheessa, että on toimittava nopeasti. Savi ei saa olla liian märkää levitettäessä, mutta se ei myöskään saa kuivahtaa ennen kuin riittävä kerros on valmiina.

- Sinähän olet palveluksessa oleva sotilas, Dotar varmisti.

- Olen, mies sanoi. - Mitä siitä?

- Hae heti ylipäällikkö tänne, Dotar sanoi. - Hänelle on nyt tarjolla ikävämpää ja vaikeampaa työtä kuin katon teko.

Mies vilkaisi Dotaria uhittelevasti kuin aikoen sanoa, ettei ollut velvollinen ottamaan vastaan tämän käskyjä. Dotar oli jo aikeissa lähteä itse nousemaan katolle, mutta sitten mies muuttikin mielensä ja ärähti: - Minä menen, mutta varo itseäsi, jos juoksutit minua turhaan.

Dotar jäi odottamaan. Lapset eivät enää olleet kiinnostuneita hänestä, mutta yksi vuohista lähestyi häntä vaikuttaen puskemishaluiselta. Dotar harhautti sitä hiukan kädenliikkeellään, ja rapsutti sitä sitten. Nuoren vuohen tapaan tämäkin menetti heti kiinnostuksensa kamppailuun päästyään helliteltäväksi.

Nainen, joka kantoi pihaan lisää kuivaa savea, pysähtyi katsomaan Dotaria. Hän oli yhtä tummaihoisen kuin Dotar, ja koska kaikki pihalla oleilevat lapset olivat vaaleaihoisia, hän ei varmaan kuulunut samaan perheeseen.

- Taidat olla tottunut vuohiin, nainen huomautti.

- Paimensin niitä lapsena, Dotar sanoi.

Nainen katsoi häntä tarkemmin ja sanoi kummastuneena: - Mutta sinähän olet kai jotain hienoa sukua. Eihän Metallin jumalan ylipapiksi muuten pääse.

- Minä kuitenkin pääsin, vaikka olen syntynyt Kraton alueen paimentolaisperheeseen, Dotar sanoi. - Ja kun nyt ajattelen asiaa, olisi ehkä ollut parempi jäädä vuohipaimeneksi. Tein paljon paha Metallin jumalan ylipappina.

- Kai sinä jotain hyvääkin teit, ei sinua muuten olisi valittu Sirpin hallitsijan neuvonantajaksi, nainen sanoi.

Dotarilla ei ollut virallista asemaa Sirpin hallitsijan neuvonantajana, mutta niin yleisesti luultiin, koska hallitsija usein kutsui hänet mukaan neuvotteluihin.

Useimmat sirpiläiset suhtautuivat siksi Dotariin kunnioittavasti, mutta sotilaat käyttäytyivät häntä kohtaan ylimielisesti. Karetaa hakemaan lähetetty sotilas oli kuitenkin hoitanut tehtävänsä, sillä katolta laskeutui kookas, kauttaaltaan saveen tahriutunut mies, joka tuli kohti ja sanoi: - Tervehdys, Dotar ja Lara.

- Tervehdys, Kareta, nainen sanoi. - On aina ilo nähdä sinut ja tietää, että Sirpin turvana on sinun kaltaisesi mies.

- Minua ilahduttaa, miten te kapralaiset olette vapaaehtoisesti auttamassa, Kareta sanoi.

- Olemme kiitollisia maalle, joka hyväksyi meidät asukkaikseen alkuvaikeuksista huolimatta, Lara sanoi. - Ja maanjäristys aiheutti meillä pienemmät tuhot kuin muualla saarella. Tietenkin autamme.

Lara lähti kantamuksineen eteenpäin ja Dotar kysyi Karealta: - Olisiko minun pitänyt tuntea hänet? Nimi vaikutti jotenkin tutulta, mutta en muista tavanneeni häntä.

- Et varmaan olekaan tavannut häntä, Kareta sanoi. - Sen sijaan muistat varmaan, että kun Sirpiin tuli paljon ihmisiä nälänhätää pakoon, vastaanottoleirissä tapahtui ikävä välikohtaus.

- Niitä tapahtui useita, Dotar huomautti.

- Yksi jäi kuitenkin ainakin sen alkuvaiheet nähneiden mieleen kuin poltinmerkkinä, Kareta sanoi. - Minut ja Verraka haettiin apuun, ja luulimme tulevamme selvittämään tavanomaista järjestyshäiriötä. Mutta paikalla olikin itkevä, verta vuotava nainen, ja kahdeksan miestä, jotka olivat joko osallistuneet joukkoraiskaukseen tai ainakin olleet yleisönä. Verraka otti naisen syliinsä ja kantoi hänet leirin parantajan hoidettavaksi. Minun tehtäväni oli kuulustella nuo miehet, enkä vieläkään pysty unohtamaan, miten minua raivostutti heidän virnistelynsä

ja naureskelunsa. Heidän mielestään kapralaisnaisen raiskaaminen ei ollut vain oikeus vaan melkeinpä velvollisuus, koska kapralaiset raiskasivat heidän naisiaan.

- Muistan nyt tapauksen, Dotar sanoi. - Seuraavana aamuna nuo kaikki kahdeksan miestä löytyivät teltastaan surmattuina.

Kareta hymähti ja sanoi: - Minun tehtäväni oli yöllä valvoa järjestystä leirissä. Verraka huomautti, että erityisen tarkkaan oli huolehdittava, että Laran omaiset eivät pääsisi tekemään kostoiskua. Järjestin kuitenkin pelkän normaalin valvonnan, joka sitten ei riittänyt. Saattaa jopa olla, että vartiossa olevat sotilaat olivat kuulleet tapahtuneesta, ja olivat tahallaan hiukan huolimattomia. Hyväksyin kuitenkin heidän selityksensä, jonka mukaan heidät harhautettiin hetkeksi toiseen osaan leiriä.

Dotar muisti hyvin, miten Sirpiä vielä silloin hallinnut Moiri oli ratkaissut asian. Leirissä oli ollut majoitettuna juuri tullut ryhmä. Moirin tulkinnan mukaan Sirpin laki ei koskenut heitä ennen kuin se oli selitetty heille ja he olivat sitoutuneet noudattamaan sitä. Hän hyväksyi sen, että kapralaiset tuossa tilanteessa rankaisivat syyllisiä omien lakiansa mukaan. Moirin päätöstä oli arvosteltu ankarasti ja kapralaisia oli pelätty. Vaikeudet olivat kärjistyneet, ja lopulta kapralaisille oli tilanteen rauhoittamiseksi järjestetty erillinen itsehallintoalue. Se oli ollut onnistunut ratkaisu, sillä he olivat sopeutuneet, heistä oli tullut Sirpiin hyödyllinen kansanosa, ja heitä kohtaan tunnetut ennakkoluulot alkoivat hälvetä.

Vuohi tönäisi Dotarin kättä vaativasti, ja Dotar rapsutti eläintä taas. Kareta sanoi: - Sinulla on kai minulle jotain asiaa. Tuskin pyysit hakemaan minut tähän vain esitelläksesi haisevaa eläintä.

- Tämä vuohi ei haise, Dotar huomautti. - Vuohipukki haisee, varsinkin silloin, jos sen kiimalle on kohde lähellä. Tämä on hyväntuoksuinen pieni eläin, ainakin verrattuna hikiseen mieheen.

- Olet oikeassa, minun on käytävä pesulla, Kareta sanoi. - Onko asiasi niin vakava, että en voi enää tänään palata tänne jatkamaan töitä? Siinä tapauksessa minun on siirrettävä vastuu sotilasryhmästä jollekin toiselle.

- Tee se, Dotar sanoi.

Kareta katsoi ympärilleen ja huusi sitten: - Reilo, minä lähden. Tänne jäävät sotilaat ovat nyt sinun komennossasi.

- Asia selvä, ylipäällikkö, vastasi hiukan kauempana oleva mies.

Lähellä oli vesiastia. Kareta huuhteli hiukan käsiään, kasvojaan ja paljasta ylävartaloaan, mutta totesi sitten: - Minun on paras mennä pesemään loput joessa.

Hän osoitti penkillä olevaa myttyä ja sanoi: - Dotar, kannä sinä nuo minun vaatteeni ja varusteeni, että ne eivät sotkeudu saveen.

Dotar keräsi nyytin syliinsä ja hillitsi harmistumistaan vakuuttamalla itselleen, että pyyntö oli täysin asiallinen, vaikka Kareta esitti sen kuin käskyn, ja vaikka Dotar katsojien mielestä vaikuttaisi Karetan vaatteita kantaessaan palvelijalta. Juuri tällaisista pikkuseikoista johtui, että sotilaat suhtautuivat häneen ylimielisesti.

Karetan vaatteiden seassa olivat hänen aseensa. Hiukan haikeana Dotar ajatteli, että Sirpi oli muuttunut sen vajaan kuuden vuoden aikana, jonka hän oli täällä asunut. Nyt pidettiin jo aivan luonnollisena, että sotilaat olivat aseistettuja muulloinkin kuin harjoituksissa ja erityisen vaarallisissa tehtävissä.

He lähtivät kävelemään jokea kohti. Vuohi kipaisi heidän perässään. Dotar kääntyi, läimäytti kätensä

yhteen ja teki torjuvan eleen. Vuohi totteli ja palasi kotipihaansa.

- Osaat käsitellä niitä, Kareta sanoi. - Minulla on niistä usein harmia, ne pyrkivät puskemaan. Varsinkin naapurin pukki on niin kiusallinen, että joskus tekisi mieli vääntää siltä niska nurin, mutta enhän voi vahingoittaa toisen omaisuutta.

- Se varmaan kokee sinut taisteluhaasteena, Dotar sanoi. - Pidä taskussasi leipäpala, ja kun pukki seuraavan kerran hyökkää, yllätä se puhumalla sille ystävällisesti ja ojenna sille nokare leipää. Rapsuta sitä sitten, ja jos se on kiltisti, tarjoa vähän lisää. Voit kokeilla rusinaakin, tai joitakin lehtiä.

- Kuulostaa vihollisen lahjomiselta, Kareta sanoi. - Mutta kannattaahan tuota yrittää, naapurisovun takia.

Koorajoen pinta oli tähän aikaan vuodesta alimmillaan, mutta silti se virtasi leveänä ja vuolaana. Dotar istui rantatörmälle odottamaan. Kareta riisuutui. Dotar vilkaisi häntä hymyillen ja sanoi: - Olet sinä komea mies.

Kareta vaikutti hiukan nolostuneelta ja kysyi: - Luuletko minun esittelevän itseäni?

- Esitteletkö sinä? Dotar kysyi.

Kareta kohautti olkapäitään ja sanoi: - En tiedä. Ehkä. Minua kiehtoo ajatus, että katsot miestä sillä tavalla kuin ainakin kuvittelen naisten joskus katsovan minua.

- Jos ymmärrän sinut oikein, en ehkä syty ihan samalla tavalla kuin ne naiset, Dotar huomautti. - Ulkonäkösi herättää lähinnä kateutta, haluaisin itselleni tuollaiset lihakset, vaikka olenkin ollut liian laiska hankkiakseni ne. Niitä muita tunteita minussa herättävät hiukan toisenlaiset miehet, ja joskus naisetkin.

- Oletko ollut naisten kanssa? Kareta kysyi.

- Olen, ja jos lukumäärää ajatellaan, naisia on ollut enemmän kuin miehiä, Dotar sanoi. - Mutta mene nyt

peseytymään siitä. En tapaa selostaa tuollaisia asioita kuin korkeintaan kovassa humalassa.

Kareta laskeutui veteen mukanaan saveen tahriintuneet housut. Joki syveni jo rannan tuntumassa niin paljon, että peseytyjä sai ponnistella ollakseen tempautumatta virran mukaan. Dotar katseli maisemaa, joka joen takana vähitellen kohosi, ja muuttui kauempana Maaravuoren rinteeksi. Maaravuoren pohjoissivun tiheän metsän vehreyttä ei kesän kuivuus näyttänyt muuttavan mitenkään. Dotarin mielestä se oli yhtä suuri ihme kuin sekin, että Koorajoen vesi ei koskaan ehtynyt. Ja ihmeellistä oli myös aina syksyisin nähdä, miten kesän kuivattama luonto elpyi kaikkialla, kun sateet alkoivat.

Kareta nousi joesta, ravisteli enintä märkyyttä itsestään, väänsi pestyistä housuistaan veden pois mahdollisimman tarkkaan, oikoi ne sitten ja puki ne ylleen. Ne olivat pellavakankaiset kesähousut ja kuivuisivat nopeasti sen verran, että niihin pukeutuneena saattoi huoletta mennä ihmisten näkyviin.

- Kerro jo asiiasi, hän pyysi. - Olen huolissani. Jotain pahaa on varmasti tapahtunut, sillä et sinä muuten olisi tullut etsimään minua.

- Olet oikeassa, uutiseni ovat ikäviä, Dotar sanoi. - Mutta haluan kertoa ne kaikessa rauhassa, kun voimme samalla istua laatimassa suunnitelmaa siitä, miten kannattaa toimia. Meidän pitää yhdistää tietomme ja vertailla niitä, eikä tämä ole oikea paikka siihen.

- Mennään minun työhuoneeseeni, Kareta sanoi. - Siellä voimme keskustella rauhassa.

Hän puki ylleen sotilaspaidan ja sen päälle asevyön, kiinnitti miekan vasemmanpuoleisen kainalon alla olevaan kannattimeen, irvisti Dotarille ja sanoi: - Jos kysyt, esiinnynkö taas, vastaus on kyllä. Sotilaaksi pukeutuessani koen aina esiintyväni.

- Kai se kuuluu asiaan, Dotar sanoi. - Sellaista se oli Metallin jumalan pappinakin, pukeuduttiin pappeuden esittämistä varten. Ylipappina se oli erityisen tarkkaa, sääntöjen mukaan ei olisi koskaan saanut esiintyä julkisuudessa ilman virallista asua.

- Olit vaikuttava näky silloin, Kareta myönsi. - Tunsin kunnioitusta sinua kohtaan.

- Ja se kunnioitus häipyi, kun luovuin niistä vaatteista, Dotar huomautti.

- Aikaisemmin, Kareta sanoi. - Jos haluat puhua siitä, niin puhutaan. Nyt kunnioitan sinua taas, mutta oli aika, jolloin pidin sinua kierona ja valheellisena, ja olin pahoillani siitä, että Ake rakastui sinuun. Vaikka olenkin vain Aken kasvattiveli, olen hyvin kiintynyt häneen.

- Ymmärrän, että epäilit minua, Dotar sanoi sovinnollisesti. - Olemmehan jo selvittelleet nuo asiat, eikä minun olisi pitänyt enää ottaa niitä esiin. Olen kuitenkin niin alemmuudentuntoinen, että näin taas kävi.

- Vaikeat asiat selviävät harvoin sillä, että ne puhutaan kerran auki, Kareta sanoi. - Kaikki tosin eivät selviä koskaan, vaikka niitä pöyhittäisiin kuinka ahkerasti, mutta meidän välimme eivät sentään taida olla niin pahasti solmussa.

- Eivät ne ole, Dotar sanoi. - Minä olen solmussa itseni kanssa. Sinä olet suora ja rehti, ja minun pitäisi oppia muistamaan se ja lakata olemasta epäluuloinen.

He kävelivät jokivartta myötäilevää tietä pitkin Kooran linnaa kohti. Tien toisella puolella oli peltoja, joilta keväisin kylvetty pellava oli jo korjattu, ja joihin sateiden alettua kylvettäisiin vehnä. Dotar ajatteli, että Sirpin luonto oli antelias ja tarjosi ihmiselle lähes kaikki elämän välttämättömyydet vielä nytkin, vaikka väkimäärä oli kuutisen vuotta sitten tulleiden maahanmuuttajien takia huomattavasti lisääntynyt. Paljon jäi myytäväksikin, ja

Sirpin merikauppiat menestyivät myös siksi, että saaren satamat olivat turvallisia ja maa oli rauhallinen. Sirpin valtio sai koottua riittävästi veroja, niin että jopa äskeisen laajan maanjäristyksen aiheuttamat suuret tuhot pystyttäisiin korjaamaan.

Dotar oli ollut toiveikas tähän päivään asti. Hän oli tiennyt, että vauraana kauppasiirtokuntana aloittanut, mutta sitten itsenäiseksi valtioksi julistautunut Iisip oli kerännyt liittolaisia ja suunnitteli valtansa laajentamista. Iisip oli kuitenkin kaukana idässä, ja Dotar oli toivonut, ettei se ainakaan kovin pian yrittäisi laajentaa valtapiiriään sellaisella tavalla, joka uhkasi Sirpiä ja sen lähialueita. Se oli ollut turha toivo. Tänään sataman pikalähetti oli tuonut Metallin temppelin pääjohtajalta Kirralta sinetöidyn kirjeen, ja sen luettuaan Dotar oli heti lähtenyt etsimään Karetaa.

Jokitörmässä kasvoi pensaita, joissa oli pieniä, punaisia marjoja. Kareta pysähtyi poimimaan niitä.

- Ota sinäkin, hän sanoi Dotarille. - Nämä virkistävät.

- Se on kai lääkekasvi, Dotar sanoi. - En ole vielä oppinut tuntemaan kaikkea, mitä täällä Sirpissä kasvaa, mutta minun mielestäni Moiri syö tuollaisia marjoja parantajien ohjeen mukaan.

- Näiden sanotaan parantavan sydämen toimintaa, Kareta myönsi. - Mutta ei näistä mitään haittaa ole terveellekään. Olen syönyt näitä pikkupojasta asti.

Dotar maistoi yhtä marjaa. Maku oli makean ja suolaisen sekoitus.

- Kunpa Moiri olisi vielä terve ja pystyisi toimimaan hallitsijana, hän sanoi. - Tena on järkevä ja vastuuntuntoinen, mutta hän on kovin nuori ja kokematon. Olisin toivonut, että hän voisi keskittyä huolehtimaan vain maanjäristyksen aiheuttamien tuhojen korjaamisesta.

- Onko välttämätöntä vaivata Tenaata? Kareta kysyi. -
Minulla on aika laajat valtuudet päättää joukkojen
sijoittamisesta ja vahvistamisesta ja aseiden hankinnasta,
jos se on tarpeen jonkin uhkan takia.

- Valitettavasti joudumme kääntymään Tenaan
puoleen, Dotar sanoi. - Sinulla ei ole valtuuksia päättää
sitä, keiden kanssa Sirpi liittoutuu ja keitä vastaan se
toimii tulossa olevassa sodassa.

2. luku

Kooran linnan porteista oli usein avoinna vain toinen sivulla olevista, mutta nyt oli avattu myös iso keskiportti. Aasienvetämät vankkurit toivat täydennystä keittiön varastoihin. Porttien luona päivysti kaksi sotilasta, ja Kareta sanoi toiselle: - Käy hakemassa minulle varastosta siistit housut.

Sotilaan kasvoilla häivähti kummastunut ilme, joka kuitenkin heti muuttui asialliseksi, ja hän sanoi: - Kyllä, ylipäällikkö.

- Tuo ne minun työhuoneeseeni, Kareta ohjeisti. Sitten hän kääntyi Dotariin päin ja sanoi samaan sävyyn kuin oli puhunut sotilaallekin: - Tule mukaan.

Se kuulosti käskyltä, ja oli täysin tarpeeton huomautus, olihan asiasta jo sovittu. Dotar yritti hillitä harminsa. Karetan mukana Sirpin armeijaan oli tullut muodollisuuksia, jotka Moirin ylipäällikkyyden aikana olivat olleet vieraita. Ehkä Karetasta oli asiallista sotilaittensa edessä kohdella Dotaria kuin alipäällikköään, mutta sotilaat tuntuivat pilkallisista ilmeistään päätellen tulkitsevan sen niin, että heidän ylipäällikkönsä nöyryytti ylpeänä pidettyä entistä Metallin jumalan ylipappia.

- Eikö sinua ollenkaan vaivaa, että sotilas ihmettelee, miksi sinun tarvitsee vaihtaa housuja? Dotar kysyi.

- Ei se hänelle kuulu, Kareta sanoi.

- Mutta olisiko ollut suuri vaiva selittää? Dotar kysyi.

- Ei tietenkään, Kareta sanoi. - Mutta armeijassa toiminta perustuu komentosuhteisiin, joissa käskemään

oikeutettu antaa käskynsä selittelemättä, ja tottelemaan velvoitettu tottelee kyselemättä. Se on tehokkaan toiminnan edellytys.

- Minun mielestäni toiminta on tehokkainta, jos jokainen ymmärtää, mihin pyritään ja miksi, Dotar totesi.

- Varmaan sen jälkeen, kun niin pitkälle on päästy, Kareta sanoi. - Mutta sitä ennen tarvitaan loputtomia neuvotteluja, ja silti tapaa jäädä erimielisyyksiä. Jos äsken olisin selittänyt sotilaalle, mitä housuilleni tapahtui, hän olisi saattanut olla sitä mieltä, että ne vaikuttivat jo puhtailta ja riittävän kuivilta. Minun olisi pitänyt selittää, että ne eivät ole asialliset, jos tapaan hallitsijankin. Hän olisi ehkä sanonut, että Tenaa ei ole tarkka sellaisista asioista. Olisin vastannut, että haluan silti hänen hakevan minulle uudet housut, ja hän olisi mennyt hakemaan ne jupisten mielessään, että kaikkea turhaa sitä joutuu tekemään.

Dotar naurahti.

- Voi olla, että armeijan toimintaperiaatteissa on hyvät puolensa, hän myönsi. - Mutta entä jos käskijä antaakin käskyn, jonka noudattaminen on väärin?

- Se on käskijän vastuulla, Kareta sanoi. - Esimiestään totellut ei ole syyllistynyt mihinkään.

- Mutta hän voi silti aiheuttaa vahinkoa, Dotar huomautti.

- Ymmärrän, mihin pyrit, Kareta sanoi. - Mutta tehokkaassa toiminnassa ei ole mahdollisuutta selittää jokaiselle yksilölle tilannetta, eikä päällikkö voi sallia, että sotilas alkaa toimia oman harkintansa mukaan. Sellainen johtaisi kaaokseen ja siihen, että tilanne riistäytyisi hallinnasta.

He olivat pysähtyneet päärakennuksen eteen. Kooran linnasta oli korjattu muut maanjäristyksen aiheuttamat vauriot, mutta valtaistuinsalista puuttuivat edelleen katto

ja pihan puoleinen seinä, joka oli jouduttu sortumisvaaran takia purkamaan. Pylväät sojottivat taivasalla. Muut olivat ehjiä, mutta yksi oli kaatunut ja katkennut, ja siitä oli nostettu paikoilleen vain sen alaosa.

- Eikö mielestäsi koskaan olisi ollut parempi, jos jokin käskysi olisi jätetty toteuttamatta? Dotar kysyi.

- Olisi ollut, Kareta sanoi. - Vuorimaan kuninkaana tein huonoja päätöksiä. Minua neuvottiin moneltakin taholta luopumaan niistä, ja joskus kuuntelin neuvoja, mutta en läheskään aina. Verraka tosin ratkaisi Vuorimaan armeijan ylipäällikkönä ollessaan usein asiat minulta kysymättä, ja hän yritti ohjata minua päätöksissäni, mutta hyvänä sotilaana hän ei koskaan kieltäytynyt tottelemasta, jos vaatimukseni oli ehdoton. Ja pahinta on, että en ole ainoa, joka tuntee syyllisyyttä vääristä päätöksistään. Verraka toteutti useimmat niistä, ja kärsii niistä vielä enemmän kuin minä.

Karetan ääni värähti. Dotar huomasi sen ja katui, että oli koskettanut arkaa asiaa. Hän ymmärsi Karetaa, sillä hänellä oli itselläänkin syyllisyydentunteita siitä, mitä hän oli Metallin jumalan pappina tehnyt. Syyllisyyttä ei riittänyt hälventämään se, että hän oli ensin noudattanut ylempiensä käskyjä, ja vielä pahemmalta tuntui muistella tekoja, joiden toteuttamiseen hän oli ylipappina käskenyt muita.

He nousivat portaita toiseen kerrokseen, jossa Karetan työhuone oli. Huoneessa oli hämärää, sillä ikkuna oli pieni ja pohjoisen puolella. Kareta irrotti miekan kannakkeestaan ja asetti sen seinällä olevaan telineeseen, mutta jätti asevyön ylleen. Sitten hän sääti pöydällä vaisusti palavan pienen lampun liekkiä kirkkaammaksi ja otti siitä tulen pariin muuhun lamppuun. Pöydän luona oli vain yksi tuoli, joten Dotar otti seinustalta toisen, toi sen pöydän luo ja istuutui.

- Onko sinulla täällä Loputtoman meren itäosan karttaa? hän kysyi.

- Olen tutkinut niitä viime aikoina aika ahkerasti, Kareta totesi. - Kelpaako sellainen, johon olen lisäillyt viimeisimpiä saatavilla olevia tietoja eri maiden sotilaiden sijoituksista?

- Se on oikein sopiva tarkoitukseeni, vaikkakin jo tiedoiltaan vanhentunut, Dotar sanoi.

- Korjasin siihen eilen uusimmat muutokset, Kareta huomautti. - Sirpin tiedusteluverkosto on nykyisin hyvä, Sera on saanut lyhyessä ajassa luotua siitä toimivan.

- Sera on taitava, mutta minun tänään saamiani tietoja hänellä ei voi vielä olla, Dotar sanoi.

Kareta levitti kartan pöydälle, ja Dotar katsoi sen merkintöjä. Ne oli tehty Karetan kulmikkaalla käsialalla, mutta ne olivat selkeitä. Karetan luku- ja kirjoitustaito oli rajallinen, mutta sotilastoimissa tarvittavissa merkinnöissä hän oli tarkka ja huolellinen.

Sotilas tuli tuomaan Karetalle housut, ja Kareta vaihtoi ne ylleen. Sitten hän istui Dotarin viereen ja sanoi: - Alahan selittää, mitä on tapahtunut.

- On tapahtunut se, minkä ei pitänyt olla mahdollista, Dotar sanoi. - Muistaakseni aivan vähän aikaa sitten selitin sinulle, että Iisipin oma armeija ei ole kovin suuri. Siksi he joutuvat hankkimaan palkkasotilaita, ja siihen he pystyvät, koska Iisip on hyvin varakas ja saa lisäksi valloitusaikeisiinsa merkittävää tukea joiltakin merikauppailta. Mutta he joutuvat kokoamaan palkkasotilasjoukkonsa sekalaisista tarjokkaista, ja sellaiset täytyy ensin kouluttaa. Siksi luulin, että mekin voimme rauhassa valmistautua.

- Muistan tuon hyvin, Kareta sanoi kärsimättömästi. - Mikä siinä ei pidä paikkaansa?

- He eivät ostaneetkaan yksittäisiä sotilaita, vaan kokonaisen kansan, Dotar sanoi. - Irrit ovat liittoutuneet heidän kanssaan, ja irreistä koostuvien palkkasotilasjoukkojen avulla Iisip on miehittänyt Elilan ja hallitsee nyt maata, jonka kauppasiirtokunta se alkujaan oli.

- Onko Iisip miehittänyt Elilan? Kareta kysyi kuin ei olisi ymmärtänyt tai uskonut kuulemaansa. - Koko saarenko? Kai siellä taistellaan ja on vastarintaa. Elila on pienempi kuin Sirpi, mutta siellä on sotilaita moninkertaisesti enemmän kuin Sirpissä.

- En tiedä yksityiskohtia, mutta saamani viestin mukaan elilalaisista sotilaista surmattiin kaikki, jotka eivät onnistuneet pakenemaan, Dotar sanoi. - Mitään merkittävää vastarintaa tuskin enää on.

Kareta nousi ja lähti ovea kohti. Dotar nousi myös, esti hänen pääsytensä ovelle ja kysyi: - Mitä sinä aiot?

- Minun on annettava ohjeet sotaan valmistautumisesta, Kareta sanoi. - Alipäällikköjen on kutsuttava palvelukseen nostoväki ja kerättävä asekuntoisista miehistä vapaaehtoisia niin paljon kuin suinkin löytyy.

- Miten paljon miehiä arvelet saavasi kokoon? Dotar kysyi.

- Sirpin armeijassa on vakinaisia noin kolmetuhatta ja nostoväkeä kymmentuhatta, Kareta sanoi.

- Ja Elilan armeijassa oli miehiä noin kolmekymmentätuhatta, niinkö? Dotar kysyi.

- Niin, Kareta sanoi. - Mutta väisty, käyn antamassa käskyt, ja tulen sitten takaisin.

- Istu harkitsemaan, Dotar sanoi.

- Ei ole mitään harkittavaa, Kareta väitti. - Meillä on liian vähän sotilaita, mutta onhan meidän puolustauduttava.

- Aiot tapattaa melkoisen määrän sirpiläisiä, Dotar huomautti. - Ymmärrät varmasti, että tänne valmistaudutaan tulemaan yhtä suurella ylivoimalla kuin Elilaankin, ja lopputulos on täällä sama kuin siellä.

- Sotilas ei ajattele noin, Kareta sanoi. - Mene pois tieltä, että pääsen antamaan käskyt.

- En anna sinun mennä, Dotar sanoi. - Juuri siksi halusin keskustella tästä rauhallisessa paikassa, jossa kukaan ei pääse kuulemaan meitä, ja josta et voi noin vain rynnätä tekemään mitään harkitsematonta.

- Et sinä pysty minua estämään, Kareta sanoi.

- Ehkä pystyisinkin, jos kamppailtaisiin ilman aseita, Dotar sanoi. - Olen voimakkaampi kuin tiedät. Mutta ei kai meidän tarvitse kokeilla. Kunhan mietit asiaa ymmärrät, että Sirpi ei pysty puolustautumaan sillä tavalla, mitä Elila yritti ja epäonnistui siinä.

Kareta oli jo tarttunut Dotariin siirtäkseen hänet syrjään, mutta irrotti otteensa ja sanoi: - Ymmärrän.

Hän palasi istumaan ja tuijotti hetken karttaa. Dotar oli myös asettunut tuoliinsa ja sanoi: - Tarvitsemme aikaa, ja siksi meidän on annettava Iisipin ja irrien luulla, että emme ole huolissamme. Jos olisi levinnyt tieto, että olet kutsunut nostoväen aseisiin, tänne olisi hyökätty välittömästi.

- Tietenkin, Kareta myönsi. - Heillä on valmius, ja olisi ollut järkevää käyttää sitä, ennen kuin me ehdimme varautua.

- Jos sirpiläisten uskotaan olevan huolettomia, tänne ei ehkä ole kiirettä hyökätä, Dotar sanoi. - Todennäköisesti he silloin ottavat seuraavaksi kohteekseen Autiomaan ja etenevät järjestyksessä Litosta aloittaen.

- Koora antakoon anteeksi, mutta olisin iloinen siitä, Kareta sanoi.

- Minä en ole, Dotar sanoi. - Lito ei pysty puolustautumaan sen paremmin kuin Sirpikään.

- Anteeksi ajattelemattomuuteni, Kareta sanoi. - Litoahan hallitsee sisaresi aviomies Tardo.

- Litoa hallitsevat Tardo ja sisareni Kaade yhdessä, Dotar korjasi. - Liton paimentolaisalueella on itsehallinto, jonka edustajana Kaade toimii. Mutta vaikka olen pahoillani Liton takia, kokonaisuuden kannalta olisi pienempi paha, että ratkaisevat taistelut käytäisiin Autiomaassa.

Kareta tarkasteli karttaa ja sanoi: - Mepetasta saamme varmaan liittolaisen, joka on kyllin voimakas voittamaan Iisipin ja irrien yhdistyneet joukot.

- Minähän kerroin, että tuo kartta menee uusiksi, Dotar huomautti. - Enin, mitä voimme Mepetalta toivoa, on sen pysyminen puolueettomana.

- Eikö Metallin temppeli voi vaikuttaa asiaan? Kareta kysyi. - Mepetassahan on yksi Metallin temppelin kolmesta sivuosastosta, ja Mepetan hallitsija Vorma tekee tiivistä yhteistyötä sen johtajan Seirin kanssa.

Dotarin katse väisti Karetan kysyvää katsetta. Hän ajatteli Seiriä, johon hän oli halunnut luottaa, vaikka olikin tuntenut epäilyjä. Oli tuntunut henkilökohtaiselta menetykseltä lukea Kirran kirjeestä, että Seiri oli pettänyt heidät.

Kareta katsoi häntä kummastuneena ja kysyi: - Mikä sinun on?

- Mietin pieniä henkilökohtaisia surujani, Dotar sanoi. - Mutta vakavampi asia on, että Metallin temppelin Mepetan osasto on irtautunut päätemppelistä ja julistautunut itsenäiseksi. Se toimii nyt uusien periaatteiden mukaan.

- Sen verran minäkin tiedän maailmanpolitiikasta, että tuo merkitsee sillä alalla melkoista mullistusta, Kareta

sanoi. - Onneksi minun ei tarvitse ymmärtää siitä sen enempää, enkä joudu miettimään, mitä tuossa asiassa pitäisi tehdä.

- Palataan siihen, mitä sinä voit tehdä, Dotar sanoi. - Huolehdi siitä, että Sirpin armeija on valmiudessa, mutta tee se mahdollisimman huomaamattomasti. Varaudu myös siihen, että sirpiläiset eivät ehkä voi tyytyä puolustamaan vain omaa maataan, vaan joutuvat lähtemään avuksi sinne, missä tarve on suurin. Sirpin on liittouduttava sekä Vuorimaan että Autiomaan, mielellään myös Kemerin kanssa, sillä erillisinä maat eivät pysty vastustamaan Iisipin ja irrien hyökkäystä.

Liittoutumisneuvotteluista päättää tietenkin Tena. Hän varmasti ymmärtää liittoutumisen tarpeellisuuden, mutta olisi hyvä, jos sinäkin selittäisit sen välttämättömyyden sotilaalliselta kannalta.

- Teen sen, Kareta sanoi. - Milloin menemme Tenaan puheille?

- Minä en tule mukaan, Dotar sanoi. - Mene sinä Tenaan vastaanotolle niin pian kuin se suinkin järjestyy, ja selitä hänelle tilanne. Hän kutsuu sitten puheilleen ne, joiden neuvoja hän haluaa kuunnella.

- Hän kutsuu sinutkin, Kareta huomautti.

- Luultavasti hän kutsuu myös minut, Dotar myönsi. - Mutta näissä valtion asioissa on toimittava oikeassa järjestyksessä. Jos Tena haluaa puheilleen minut, minut löytää lähiaikoina kirjastosta. Sinä tiedät nyt kuitenkin kaiken oleellisen. Ja näiden uusien uhkien lisäksi on tietenkin se Sirpin sisäinen asia, jonka jo tiesimme. Monet sirpiläiset merikauppiat ovat hylkäämässä Sirpin ja siirtymässä Iisipin hallussa oleville alueille.

- He eivät kuitenkaan ole sotilaallinen ongelma, Kareta sanoi. - He kuuluvat siihen poliittiseen peliin, johon minä en onneksi joudu osallistumaan.

- Poliittisen pelin ulkopuolella ei ole kovin helppo pysyä, Dotar sanoi. - Jos ei ole mukana pelaajana, joutuu helposti pelinappulaksi.

- Nuo ovat niitä sinun viisauksiasi, jotka ärsyttävät joskus minua yhtä pahasti kuin naapurin hyökkäilevä pukki, Kareta sanoi. - Mitähän leivänpaloja minulla olisi sinulle tarjottavana, että suostuisit pitämään ne omana tietonasi?

Dotar naurahti yllättyneenä.

- En tiennyt ärsyttäväni, enkä siis tällä kertaa tehnyt sitä tahallani, hän sanoi. - Mutta myönnän, että toisinaan sinun sotilaallinen miehisyyshosi tuntuu minusta taisteluhaasteelta, joka houkuttelee minut käyttäytymään ylimielisesti.

- Minun sotilaallinen miehisyyshoni? Kareta kysyi. - Luulen ymmärtäväni, mitä tarkoitat. Ei minusta sotilasta sattumalta tullut, vaan hakeuduin tehtäviin, joihin uskoin sopivani. Joudun usein vaikeuksiin, kun minun pitäisi osata toimia muiden kuin kaltaisteni kanssa. Poikaiässä olin joustavampi, Ake ja Ramu olivat aivan toisenlaisia kuin minä, ja viihdyimme silti yhdessä. Mutta vanhimman poikani yritin kasvattaa itseni kaltaiseksi, ja aiheutin väärillä kasvatusmenetelmilläni paljon pahaa. Huomaan edelleen toisinaan loukkaavani ihmisiä, kun tuon omat näkemykseni esiin harkitsemattomasti ja hyökkäävän tuntuiseen tapaan. Tiedän käyttäytyneeni niin sinuakin kohtaan ennen kuin opin luottamaan sinuun, mutta sinusta siis tuntuu, että teen sitä vieläkin.

- Jokin ikävä jännite välillämme on, ja se heijastuu sotilaisiisikin, Dotar sanoi. - He suhtautuvat minuun niin ylimielisesti kuin suinkin uskaltavat.

- Niinkö? Kareta kysyi huolestuneena. - Kun nyt ajattelen asiaa, olen kai tosiaan käyttäytynyt sinua kohtaan tavalla, jonka sotilaat ovat voineet tulkita väärin.

Olen halunnut peitellä sitä, miten tärkeitä sinulta saadut neuvot ovat minulle, ja sotilaat ovat sitten päätelleet, että en arvosta sinua. Mutta asia on helposti korjattavissa. Minun on tietenkin muutettava käytöstäni, ja aluksi se kannattaa tehdä näyttävästi.

- Ei kai, Dotar sanoi. - Eikö vähittäinen muutos ole parempi?

- Olin kerran hiukan samassa tilanteessa Verrakan kanssa, Kareta sanoi. - Olin juuri noussut Vuorimaan kuninkaaksi, ja Verraka oli armeijan ylipäällikkö, joka muodollisesti oli alaiseni. Sotilaat kunnioittivat Verrakaa yli kaiken, ja koska hän käyttäytyi silloisen tapansa mukaan ylimielisesti myös minua kohtaan, sotilaat suhtautuivat minuun samaan tapaan. Silloin Verraka ehdotti sitä, mitä minä nyt suunnittelen.

- Verraka ei yleensä tee mitään tyhmää, Dotar myönsi. - Mutta haluan silti tietää, mitä sinä aiot.

- Se selviää kohta, Kareta sanoi.

Hän meni ottamaan sivupöydältä pari kuppia ja kannun, jonka pohjalla oli hiukan viiniä.

- Tätä on liian vähän juotavaksi, ja se on jo väljähtynyttäkin, hän sanoi. - Mutta saamme aikaan vaikutelman, että olemme rentoutuneet toverillisissa tunnelmissa keskellä päivää. Sitten tarvitsemme yleisön, ja yksi sotilas riittää. Kun Verraka ja minä teimme tämän, levisi kohta tieto, että olemme ystävät keskenämme, ja Verrakan sotilaat alkoivat suhtautua minuun asiallisesti.

- Riittikö siihen pelkkä yhdessä jaettu viini, vaikka se olisikin nautittu sopimattomasti keskellä päivää? Dotar ihmetteli.

- Ei tietenkään, Kareta sanoi. - Pitää olla jotain enemmän.

Hän meni ovelle, avasi sen ja huusi portilla seisoville sotilaille: - Tarvitsen toisen teistä tänne. Tule vaikka sinä,

Mirko.

Hetken kuluttua sotilas tuli huoneeseen. Kareta sanoi hänelle: - Saat olla todistajana, ja olekin tarkkana. Haastan Dotarin kilpailemaan kädenväännössä.

Sotilas näytti valppaalta ja uteliaalta. Kareta riisui asevyönsä ja päällyspaitansa, jonka alla hänellä oli hihatton aluspaita. Dotarin ei tarvinnut riisua mitään, sillä hänen puseronsa oli hihatton. Kareta siirsi pöydän keskemälle huonetta, ja hän ja Dotar istuutuivat pöydän vastakkaisille puolille. He asettivat kätensä alkuasentoon, kyynärpäät vierekkäin pöydän keskikohdalla, ja ottivat vapaalla kädellään kiinni pöydän reunasta. Dotar ajatteli, että hänellä ja Karetalla taisi ensimmäistä kertaa olla selkeä ihokosketus toisiinsa. Se antoi jo sellaisenaan vaikutelman toveruudesta.

- Sinun pitää toimia tuomarina, Kareta sanoi sotilaalle.
- Katsot, että kummankaan kyynärpää ei nouse pöydästä.
Sotilas nyökkäsi hymyillen.

Dotar ja Kareta painoivat kädet tiiviimmin yhteen ensin tunnustellen omaansa ja toisen voimaa. Sitten he alkoivat vääntää tosissaan, mutta kumpikaan ei saanut toisen kättä taipumaan.

- Olet sitkeää laatua, mutta et sinä minulle pärjää, Kareta uhoi.

- On sinusta enemmän vastusta kuin pikkupojasta, Dotar sanoi. - Mutta joudut kyllä taipumaan.

- Minua on sentään joskus nimitetty Memnon leijonaksi, Kareta huomautti.

- Minun äitini mukaan meidän sukulinjaamme suojelee Äitijumalan leijona, Dotar totesi.

Molempien kasvoille kohosi irvistys, ja kädet alkoivat vapista. Sitten Dotar sai yliotteen ja Karetan käsi painui hitaasti pöytään.

- Ei voi olla totta, Kareta sanoi. - Memnon leijona ei enää ollut mukana, mutta se arvonimihän onkin jo siirtynyt pojalleni.

Hän vilkaisi sotilasta ja kysyi: - Eihän Dotarin kyynärpää noussut?

- Ei, kyllä se oli rehellinen voitto, sotilas sanoi.

- Pakko myöntää sitten, että Dotar voitti tällä kertaa, Kareta sanoi. - Voit palata portille ja jättää minut nielemään häpeääni. Mutta takaan, että Dotarillakin kipeytyvät lihakset kunnolla.

- Niin käy varmasti, Dotar sanoi. - Voimani olivat aivan lopussa, ja olin jo melkein varma häviöstäni.

Sotilas lähti. Kareta hieroi hymyillen käsivarttaan ja sanoi: - Kun tarina leviää, luulisin sotilaiden tarkistavan suhtautumistaan sinuun.

- Se voi tosiaan toimia, Dotar sanoi. - Mutta kerro totuus. Hävisitkö tahallasi?

- Rehellisesti sanottuna, en tiedä, Kareta totesi. - Olin päättänyt, että annan sinun voittaa, mutta osoitit yllättävän voimakkaaksi. Luultavasti en olisi saanut kättäsi alas, mutta annoin kyllä lopuksi hiukan periksi.

- Tekikö Verrakakin niin silloin, kun te järjestitte tällaisen esityksen? Dotar kysyi.

Kareta naurahti ja sanoi: - Ei Verraka siihen aikaan sietänyt häviämistä. Hän vain viivytti lopputulosta ja väitti, ettei ole aikoihin kohdannut niin lujaa vastusta kuin minusta oli. Verraka oli niin kuuluisa voimistaan, että sekin riitti.

3. luku

Kun Dotar tuli kirjastoon, siellä ei ollut ketään. Suureen, hämärään huoneeseen loi vain yksi lamppu vaisua valoaan. Dotar otti siitä tulen pariin muuhun. Hän oli toivonut tapaavansa Verrakan, jonka kanssa olisi voinut pohtia maailmaan levittäytyvän sotilaallisen uhkan uutta tilannetta ja sitä, miten se olisi mahdollista torjua. Verraka ei mielellään miettinyt sotilasasioita eikä halunnut enää lainkaan osallistua aseelliseen toimintaan, mutta hänellä oli paljon parempi kyky hahmottaa uhkat ja mahdollisuudet kuin Karetalla.

Dotar otti vyötäskustaan Metallin temppelin pääjohtajan kirjeen ja luki sen uudelleen läpi. Kirra oli kirjoittanut sen tavallista pienemmällä käsialalla ja tihein riviväleihin saadakseen mahdollisimman paljon asiaa mahtumaan siihen. Selostus Metallin temppelin ongelmista päättyi kuitenkin toteamukseen, että kaikkea ei voinut kirjoittaa kirjeessä, joka saattaisi joutua väriin käsiin. Kirra lähettäisi temppelin edustajan kertomaan Dotarille suullisesti sen, mitä oli tiedossa. Omat epäilynsä Kirra kertoisi Dotarille vasta kasvokkain, ja sitä varten Dotarin oli tultava tapaamaan häntä Kratoon Metallin temppeliin. Se ei ollut käsky, sillä Dotar oli saanut Metallin temppeliltä valtuuden toimia itsenäisesti, ja hänellä oli velvollisuus vain mahdollisuuksiensa mukaan tiedottaa toimenpiteistään Kirralle. Hän tiesi kuitenkin, että hänen oli mentävä, sillä Kirra kirjoitti tuntevansa itsensä kyvyttömäksi selvittämään tilannetta.

Metallin temppeli oli ollut Metallin jumalan temppeli vielä silloin, kun Dotar oli luopunut tehtävästään sen ylipappina, ja oli kuvitellut voivansa luopua kaikesta siihen liittyvästä vastuusta. Hän oli kuitenkin pian huomannut, että hänen apuaan tarvittiin. Hän oli suostunut antamaan neuvoja ja tekemään ehdotuksia, mutta hän oli ehdottomasti kieltäytynyt päätösvallasta. Hänestä oli tuntunut ja tuntui edelleen, että hän ei osannut toimia riittävän oikeudenmukaisesti. Silti hän oli nyt ottanut Metallin temppeliltä tehtäväkseen pyrkiä estämään Iisipin laajenemisyhtymykset tai ainakin rajaamaan ne niin, että muille maille tuotetut vahingot olisivat mahdollisimman pienet.

Dotar oli edelleen varma siitä, että oli toiminut oikein luopuessaan ylipappisuudesta ja siihen liittyvästä vallasta. Mutta nyt oltiin tilanteessa, jossa kenelläkään Metallin temppelin papeista ei ollut sellaista toimintavalmiutta kuin Dotarilla oli aikaisemman kokemuksensa perusteella, ja heitä sitoi myös heidän velvollisuutensa tehdä ylimmällä tasolla yksimieliset päätökset. Poikkeustilanteessa Kraton temppelin pääjohtajalle saatettiin antaa valta tehdä päätökset yksin, ja tuo oikeus oli nyt myönnetty Kirralle. Hän oli heti käyttänyt yksinvaltaansa antamalla Dotarille samat oikeudet tehdä päätöksiä kuin hänelläkin oli, ja Dotar oli kokenut velvollisuudekseen ottaa taakan jälleen itselleen. Se ei johtunut vain siitä, että hän ymmärsi olevansa pätevin tehtävään, vaan myös siitä, että hän tunsikin olevansa aivan erityisellä tavalla edelleen vastuussa Kirrasta. Siinä kahden isän ja yhden äidin perheessä, jonka muodostivat Ake, Dotar ja Malee, kaikki muut ottolapset oli merkitty Aken ja Maleen lapsiksi, mutta Kirra oli virallisesti Dotarin ottotytär. Kirra oli halunnut opiskella siihen työhön, jota Dotar oli tehnyt, ja Dotar oli parhaan